



PEDERSÖRE

Miljöhälsan Kallans utvärdering av tillsynen 2022

Godkänd i Miljöhälsovårdsnämnden 24.2.2023

§ 9



1. INLEDNING

För att förenhetliga de kommunala tillsynsmyndigheternas tillsyn ska miljö- och hälsoskyddets kommunala myndighet uppgöra en tillsynsplan för samarbetsområdet. Tillsynsplanen uppgörs enligt förpliktelser i hälsoskydds-, livsmedels- tobaks- och veterinärvårdslagen. Den ska även beakta de riksomfattande tillsynsplanerna som uppgörs av Livsmedelsverket och Valvira.

Den kommunala tillsynsplanen för hälsoinspektionen 2020 – 2024, år 2022 och tillsynsplanen för djurens hälsa och välfärd samt för veterinärtjänster som kommunerna anordnar 2015 - 2021, uppdatering för år 2022, godkändes av övervakningssektionen 9.12.2022 § 12 och § 13.

1.2 RAPPORTERING AV TILLSYNSPLANENS FÖRVERKLIGANDE

Genomförandet av den kommunala tillsynsplanen skall årligen utvärderas och resultaten från tillsynen ska offentliggöras på det sätt som centralmyndigheterna bestämmer.

Uppgifter om antal objekt samt utförda inspektioner och provtagningar överförs direkt via dataprogrammet VATI. Den skriftliga utvärderingen görs genom denna utvärdering och genom införsel av uppgifter i VYHA-programmet (bilaga 1). Ännu år 2023 ska uppgifter om hushållsvatten från EU-vattenverk sändas till Regionförvaltningsverket och Strålsäkerhetscentralen via Excel-tabeller. Uppgifterna via VYHA-programmet (bilaga 1) ska elektroniskt lämnas till Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland för veterinärvårdens och livsmedelstillsynens del senast 28.2.2023 och för resterande senast 31.3.2023. Utvärderingen ska även godkännas av miljöhälsovårdsnämnden.

2. RESURSER OCH EKONOMI

2.1 RESURSER OCH ANVÄNDNING AV RESURSER

Miljöhälsan Kallan har tre kostnadsställen administration, hälsoinspektion och veterinärvård. Inom administrationen finns totalt två årsverken; en tjänst som chef för miljöhälsovården och en befattning som byråsekreterare. Inom hälsoinspektionen finns totalt 7,5 årsverken; 6,0 hälsoinspektörstjänster, 0,5 provtagarbefattning och 1 hygienikerveterinärtjänst. Inom veterinärvården finns totalt 6 årsverken, 4 tjänster som praktiserande veterinär, 1 tillsynsveterinärtjänst och en befattning som klinikbiträde.

Under år 2022 förverkligades årsverken enligt följande:

Kostnadsställe	Budgeterade årsverken	Förverkligade årsverken
Administration	2	2
Hälsoinspektion	7,5	6,3
Veterinärvård	6	5,1



Under år 2022 har den fjärde tjänsten som praktiserande veterinär inrättats och en befattning som klinikbiträde, budgetmedel för detta hade beviljats inför år 2022. Därmed ökar årsverken från tidigare års 13,5 årsverken till 15,5 årsverken inom Miljöhälsan Kallan. De ökade resurserna inom veterinärvården förbättrar tillgängligheten på service, samtidigt som sårbarheten har minskat något och förutsättningarna för uttag av ledigheter har förbättrats utan att arbetsbelastningen blir orimligt hög för kollegerna.

Personalsituationen förbättrades som helhet betydligt under året. I början av året fanns flera obesatta vikariat. Rekryteringen under året har varit utmanande men under hösten 2022 kunde en lediganslagen tjänst som praktiserande veterinär besättas och vikarierar hittades till lediga vikariat vid hälsoinspektionen. Tillsynsveterinärtjänsten sköttes med olika vikariearrangemang fram till augusti.

2.2 INTÄKTER

Miljöhälsovårdens taxa kontrolleras årligen så att de avgifter som tas ut motsvarar de verkliga kostnaderna med undantag av årsavgiften för detaljhandelstillstånd för tobaks- och nikotinersättningspreparat. Taxan justerades inför år 2022 och timtaxan höjdes från 52 € / h till 54 € / h. År 2022 debiterades nya i lag fastställda årsavgifter enligt både livsmedelslagen och hälsoskyddslagen.

Under år 2022 har hälsoinspektionen via års-, tillsyns och handläggnings/beslutsavgifter fått in sammanlagt 177 771,47 €. Intäkterna fördelas enligt följande:

- årsavgifter enligt tobaks-, hälsoskydds- och livsmedelslagen 104 650 €
- inspektions- och provtagningsavgifter 61 272 €
- handläggnings- och beslutsavgifter 11 340 €

Detta betyder att täckningsgraden för kostnaderna är 34 %. Till hälsoinspektionens kostnader räknas även 80 % av administrationens kostnader.

Klinikavgift tas vid samtliga kliniker inom tillsynsområdet. Klinikavgiften är 5 € (moms 0) / besök. År 2022 har det inkommit 10 511,07 € i klinikavgifter. Dessutom finns ett avgiftsbelagt journummer. Intäkterna från det avgiftsbelagda journumret fördelas lika mellan Miljöhälsan Kallan och Mellersta Österbottens miljöhälsovård. Totalt gav journumret en intäkt på 12 380,43 €, varav hälften tillkommer Mellersta Österbottens miljöhälsovård.

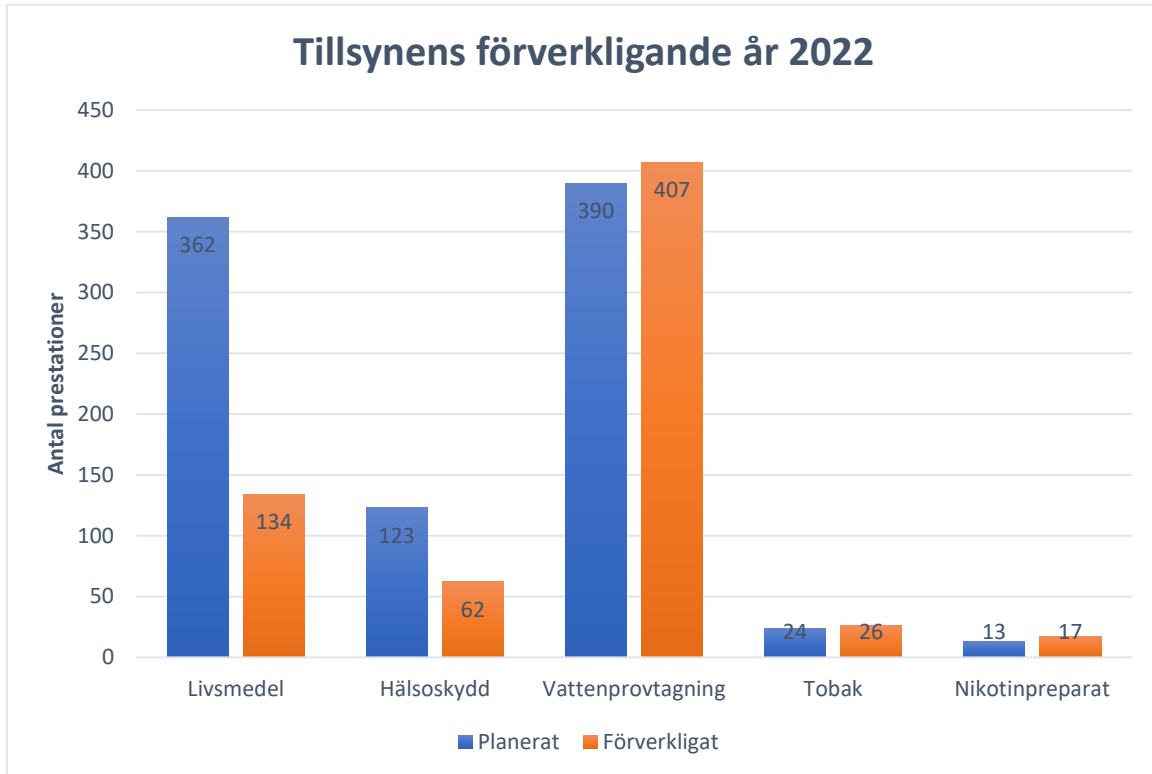
3. UTVÄRDERING AV HÄLSOINSPEKTIONENS TILLSYNSPLAN FÖR 2022

Enligt centralmyndigheternas rekommendation och vår egen riskbedömning skulle behovet för år 2022 ha varit 614 dagsverken för tillsynen av de objekt som finns inom verksamhetsområdet. Det uppskattades att 55 dagsverken åtgår till resor, sammanlagt skulle behovet ha varit 669 dagsverken. Utöver detta åtgår även tid för utvecklings- och kvalitetsarbete, palavrer, utbildning och egna studier av nya förordningar och direktiv.

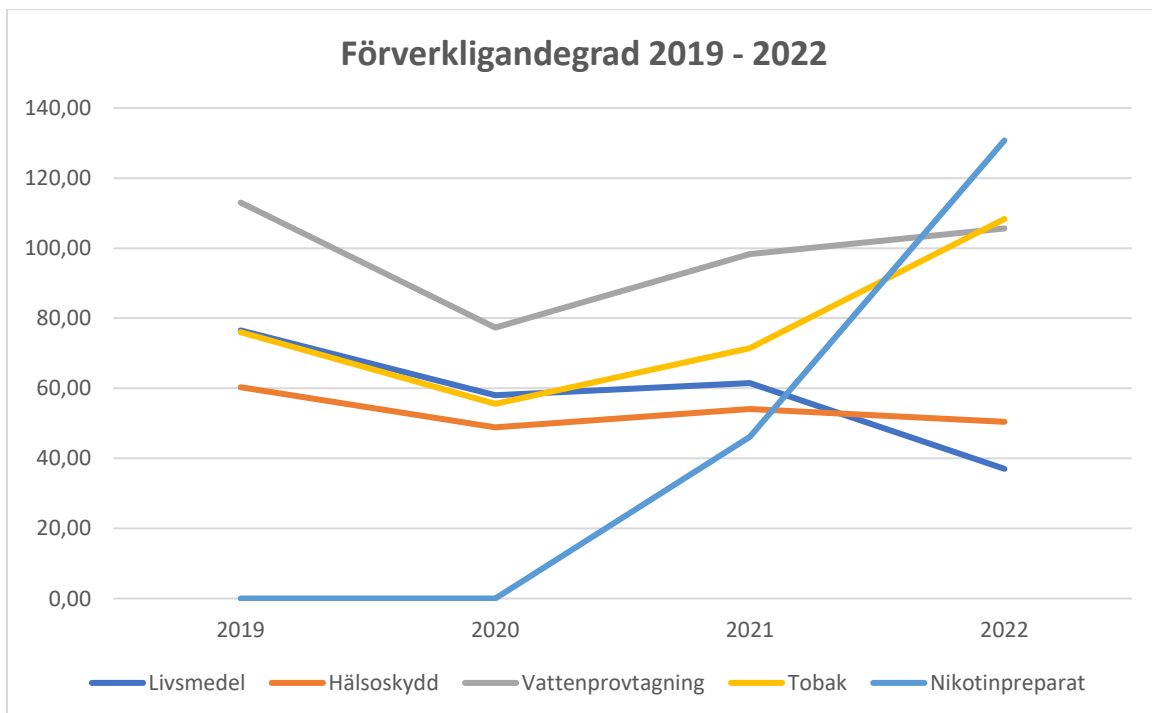


Under år 2022 bokfördes 1540 prestationer i VATI-programmet.

I diagrammet nedan ses hur den planerade tillsynen förverkligades under år 2022.



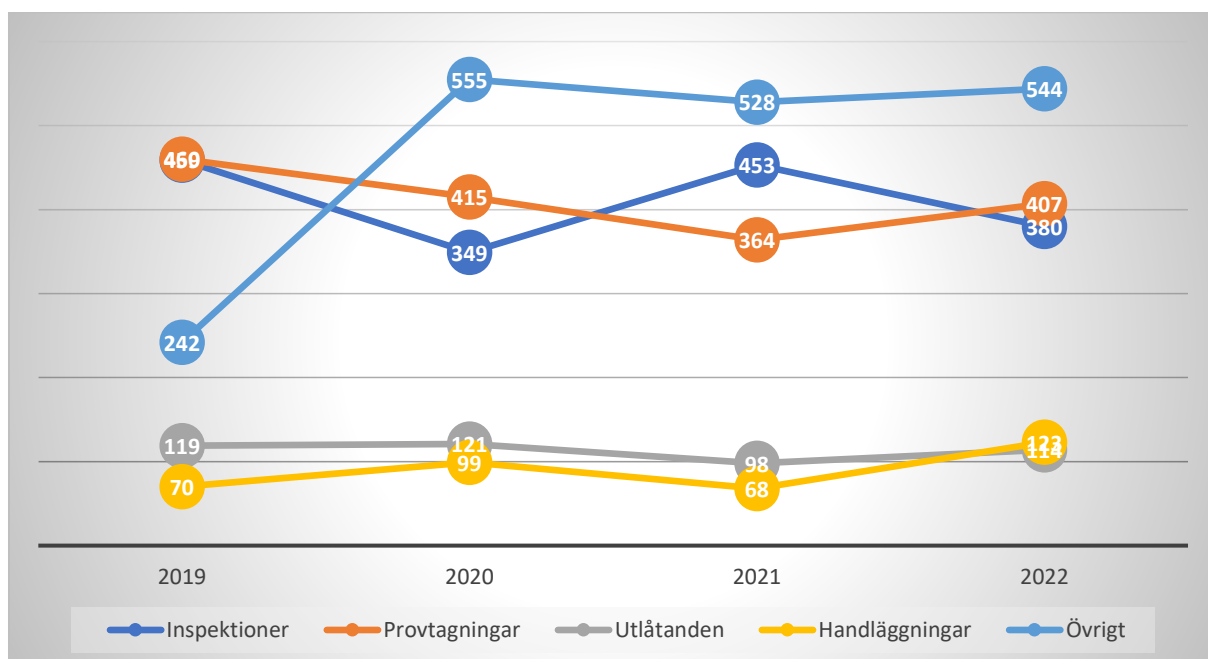
I diagrammet nedan ses hur tillsynens förverkligandegrad har varierat under åren 2019 – 2022.



Den stora ökningen av förverkligandegraden för nikotinpreparat beror på nytt sätt att dokumentera prestationer enligt läkemedelslagen.

I tabellen nedan ses fördelningen mellan olika prestationer under år 2017 - 2022.

Prestationer	2017	2018	2019	2020	2021	Budget 2022	Bokslut 2022
Hälsoinspektionen:							
Inspektioner	543	609	458	349	453	560	380
Utlåtanden	120	112	119	121	96	110	114
Antal prov / mätningar	340	409	460	415	363	450	407
Beslut om godkännande och handläggningsintyg	108	89	70	99	67	60	123
Olika kontakter, administrativa tvångsåtgärder och övrigt	554	479	242	555	527	550	544
Prestationer totalt	1665	1698	1350	1539	1506	1730	1568
Tillsynsplanens förverkligandegrad	73 %	77 %	75 %	55%	62 %	75%	46 %
Årsverken	7,7	7,2	7,6	6,6		8,2 (7,5)	6,3 (7,5)



Det framgår tydligt i diagrammet att tyngdpunkten i hälsoinspektionens arbete består av inspektioner, provtagningar och olika typer kontakter såsom rådgivning. Av de 380 inspektionerna är 239 (63%) planerade inspektioner.

I gruppen "övrigt" ingår kontakter av olika slag, rådgivning till kunder, olika utredningar och sammandrag.

3.1 PLANERADE OCH UTFÖRDA INSPEKTIONER 2022

Enligt den riskbaserade tillsynsplanen borde 522 planerade inspektioner ha utförts. Under året utfördes 239 planerade inspektioner, vilket betyder att den utarbetade planen förverkligades till 46 %. Enligt centralmyndigheterna är en acceptabel nivå för genomförandegraden 70 - 90 %. Vårt eget mål var att 75 % av de planerade inspektionerna skulle utföras. Utöver de 239 planerade inspektionerna utfördes 72 uppföljningsinspektioner och 69 oplanerade inspektioner. Många av de oplanerade inspektionerna berör akuta problem som ska utföras snabbt och som även ska prioriteras framom de planerade inspektionerna.

Hälsoinspektionens dagsverken har enligt rapporter som finns i Vati förverkligats enligt följande:

Tillsynsområden	Antal objekt	Planerade dagsverken 2022	Förverkligade dagsverken 2022
Livsmedelstillsyn			
planenlig tillsyn	1265	195,5	96,4
provtagningar		5	0,8
oplanerad tillsyn		50	48,2
Hälsoskyddstillsyn			
planenlig tillsyn	373	110	37
provtagningar		89	89
oplanerad tillsyn		100	109
Tobakstillsyn			
planenlig tillsyn	44	7,5	6,8
provtagningar		0	0
oplanerad tillsyn		1	1,5
Läkemedelslagen			
planenlig tillsyn	26	1	1,9
Körtid		55	
TOTALT		614	
TOTALT (utan körtid)		559	391

Andelen oplanerad tillsyn och provtagning har förverkligats enligt plan. Den planerade tillsynen har inte kunnat genomföras enligt plan. Även om alla årsverken hade varit tillgängliga hade man ändå inte nått upp till det som hade planerats. Det saknas 173 dagsverken för att planen skulle ha förverkligats. Antalet förverkligade dagsverken per årsverke är (391 dagsverken/6,3 årsverken) 62 dagsverken / årsverke, vilket betyder att för att kunna förverkliga planen hade det krävts ytterligare 2,8 årsverken. Hade alla årsverken varit besatta, så hade det fortsättningsvis saknats 1,6 årsverken.

4. LIVSMEDELSTILLSYNYN 2022

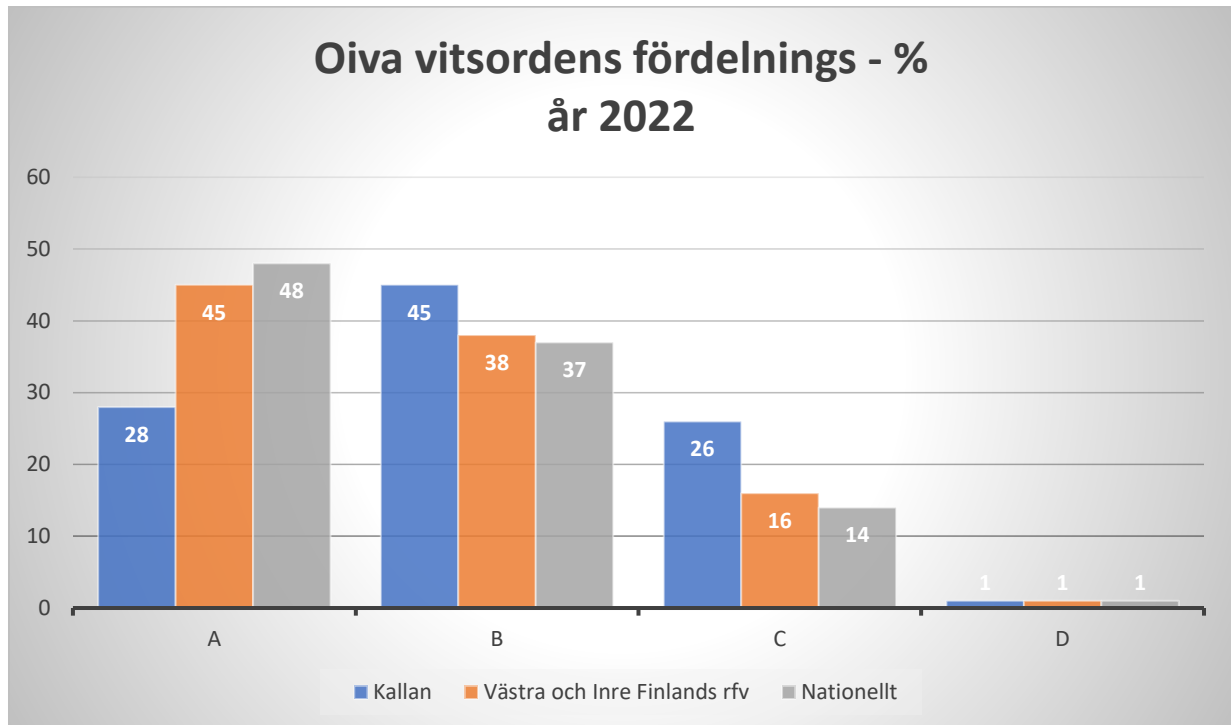
I tabellen nedan finns en sammanställning av utförda inspektioner och provtagningar för livsmedelstillsynen åren 2018 - 2022. Planerade inspektioner är de inspektioner som finns med i tillsynsplanen. Alla planerade inspektioner är OIVA-inspektioner. Vid en OIVA-inspektion bedöms livsmedelslokalen på en skala från A till D (A = utmärkt, B = bra, C = bör korrigeras och D = dålig).

År	Planerade inspektioner	Utförda planerade inspektioner	Uppföljningsinspektioner	Utförda oplanerade inspektioner	Totalt antal utförda inspektioner	Planens förverkligande-grad	Planerade prov	Tagna prov
2018	360	255	80	34	369	71 %	Vid misstanke	58
2019	311	245	44	7	289	79 %	Vid misstanke	31
2020	305	177	17	21	215	58 %	Vid misstanke	4
2021	358	220	45	20	285	61 %	Vid misstanke	1
2022	362	134	38	15	187	37 %	Vid misstanke	7

Av de utförda inspektionerna är 92 % en OIVA-inspektion. Enligt Livsmedelsverkets anvisningar ska en uppföljningsinspektion bokföras som planerad även om den de facto inte kunnat planeras på förhand. En uppföljningsinspektion utförs när OIVA-vitsordet blir C "bör korrigeras" eller D "dåligt". De oplanerade inspektionerna utgörs t.ex. av inspektioner till följd av klagomål, misstanke om brister eller utredningar av misstänkta matförgiftningar. Provtagningen av livsmedel är helt på livsmedelsföretagarens ansvar som en del av egenkontrollen och därför har antalet myndighetsprov minskat. De prov som har tagits är sådana som tagits på begäran av Livsmedelsverket, som en del i den nationella planen för provtagning av främmande ämnen.

Livsmedelsverkets mål för OIVA-inspektionerna är att minst 85 % av bedömningarna ska vara A eller B. Inom vårt område gav 73 % av bedömningarna ett A eller ett B under år 2022. Inom vårt tillsynsområde följs oiva-anvisningarna. Det kan vara en orsak till att andelen C-vitsord är högre än landsmedeltalet. Dessutom har vi under flera år haft både personalbrist och många som är nya på sina poster vilket påverkar hur tillsynen har kunnat genomföras. Det finns en stor inspektionsskuld och många verksamheter har inte inspekterats enligt den frekvens som skulle ha behövts. Det har även tidigare noterats att om inspektionsfrekvensen inte kan hållas så tenderar blir det ofta mer C-vitsord. De allra flesta åtgärdat sina brister och vid uppföljningsinspektionen kan ett A/B-vitsord ges. Administrativa tvångsåtgärder vidtogs via 1 tjänstemannabeslut.

Nedan ses en procentuell fördelning av oiva-vitsorden:



Planens genomförandegrad beräknas på antalet utförda planerade inspektioner när uppföljningsinspektionerna inte beaktas och blir för hela livsmedelstillsynen 37 %. Förverkligandegraden är lägre än år 2021 och ligger rejält under gränsen 70 %, som enligt Livsmedelsverkets bedömning bör uppnås för en tillfredsställande tillsyn. Vårt egna mål är en förverkligandegrad på 75 %.

Mycket arbetstid åtgick till kartläggningar och uppdatering av uppgifter i dataprogrammet Vati, för att årsavgifterna skulle kunna debiteras enligt livsmedelsverkets anvisningar. Personalen är fortsättningsvis relativt nya på sina poster, två vikarier som hälsoinspektörer i livsmedelsteamet har haft inskolning under året och dessutom har det funnits en brist på ca 0,5 årsverken.

Tillsynen har inte kunnat genomföras på ett tillfredsställande sätt. Alla begäran om tillsyn, klagomål och matförgiftningsmisstankar har kunnat handläggas.

Det finns en inspektionsskuld från tidigare år, som beror både på corona-pandemin och på att det har varit svårt att besätta vikariat. För att kunna höja på förverkligandegraden behöver de budgeterade antalet årsverkerna vara besatta till 100 %.

4.1 Tyngdpunktsområden inom livsmedelstillsynen

De nationella tyngdpunktsområdena för år 2022:

- Kunskapsbaserad styrning och digitalisering
- Bekämpning av bedrägerier genom myndighetsamarbete
- Beredskap och krishantering

Förutom satsningar på de nationella tyngdpunktsområdena var tanken att samarbetet med de två andra tillsynsenheterna i Österbotten (Vasa stad och Västkustens miljöenhet) samt med tillsynsenheten i Karleby skulle fortsätta. Målet med samarbetet är bl.a. att förenhetliga bedömningen av OIVA-raderna mellan våra tillsynsenheter och få fungerande nätverk. Men p.g.a. corona-pandemin har inga gemensamma möten hållits med de andra tillsynsenheterna.

5. HÄLSOSKYDDSTILLSYVEN 2022

I tabellen nedan finns en sammanställning av utförda inspektioner och provtagningar för tillsynen över hälsoskyddet för åren 2018 – 2022. Planerade inspektioner och provtagningar 2022 är de som inplanerats i den riskbaserade tillsynsplanen.

År	Planerade inspektioner	Utförda planerade inspektioner	Uppföljningsinspektioner	Utförda oplanerade inspektioner	Totalt antal utförda inspektioner	Planens förverkligande-grad	Planerade prov	Tagna planerade prov
2018	126	108		97	205	86 %	321	363
2019	131	86	10	46	142	66 %	338	379
2020	131	64	13	41	118	49 %	428	331
2021	133	72	31	33	136	54 %	423	416
2022	123	62	23	45	130	50 %	390	407

Totalt genomfördes 130 inspektioner enligt hälsoskyddslagen, varav 62 (50 %) var planerade inspektioner och 23 var uppföljningsinspektioner. Enligt det VATI-systemet bokförs en uppföljning som en planerad inspektion även om den ej kunnat planeras på förhand. En uppföljningsinspektion utförs när det konstaterats en brist som bör åtgärdas inom en utsatt tid. Antalet oplanerade inspektioner är 45. Planens genomförandegrad beräknas på antalet utförda planerade inspektioner och blir 50 %. Det finns 3,5 årsverken i hälsoskyddsteamet och under året har det funnits 2,8 årsverken tillgängliga.

De oplanerade inspektionerna utgörs t.ex. av inspektioner i privata bostäder och inspektioner till följd av klagomål. Inom hälsoskyddet är antalet oplanerade inspektioner ofta högt. Vårt mål är att höja antalet planerade inspektioner, men inspektioner vid ex. klagomål ska utföras framom de planerade inspektionerna, eftersom de kan bero på akuta brister som snabbt bör åtgärdas.

Av de 390 planerade proven togs mer än planerat. Förutom de planerade proverna togs 76 oplanerade prover. Till icke planerade prov hör t.ex. förnyade prov och vissa prov som hör till vattenverkens egen driftskontroll.

Under året utfärdades två kokupppmaningar. Den ena kokupppmaningen utfärdades p.g.a förekomst av enterokocker under tiden 17.6 – 20.6.2022. Ingen orsak till föroreningen kunde hittas och den UV-lampa, som finns fungerade inte. Den andra kokupppmaningen utfärdades under tiden 2 – 8.8.2022 och berodde förekomst av koliforma bakterier. Ingen direkt orsak kunde hittas, men man antar att grundvattnet förorenats på grund av en kalhuggning ovanför borrbrunnen och p.g.a. åsknedslag stördes desinfektionsfunktionen.

Bassängernas vattenprovtagning har i utförts enligt plan. Vid Malmska sjukhusets, Folkhälsan Östanlids och Nykarleby Sjukhems bassäng har inga avvikelser förekommit under året. I Jakobstads simhall har endast en avvikelse gällande urea i bubbelpoolen förekommit.

Vid badstränderna utfördes badvattenprovtagning och inspektioner. Det förekom cyanobakterier vid flera olika stränder. Gränsvärdet för E-coli och enterokocker överskreds en gång vid en badstrand under badsäsongen. Ingen orsak till överskridningarna kunde fastställas.

Inga administrativa tvångsåtgärder enligt hälsoskyddslagen har vidtagits under år 2022.

Till den oplanerade delen av hälsoskyddstillsynen hör givandet av olika utlåtanden, t.ex. på byggnadsritningar, olika planer och miljötillstånd. Utlåtanden begärs av kommunernas byggnads-, planläggnings- och miljövårdsenheter eller av Regionförvaltningsverket och NTM-centralerna.

Hälsoskyddsteamet har under året haft 2,8 tillgängliga årsverken av 3,5 budgeterade årsverken. En vikarie rekryterades i slutet av sommaren. Man behöver beakta att en ny tjänsteinnehavare behöver tid för inskolning och man behöver mera tid på sig uppgifterna. Eftersom det under en längre period både p.g.a. pandemin och beroende på att det varit svårt att rekrytera behöriga medarbetare, finns det en stor inspektionsskuld från tidigare år. Tillsynen har utförts riskbaserat och hushållsvatten med tillhörande provtagning samt kontroll av badvatten har prioriterats framom övrig planerad tillsyn. Alla misstankar och begäran om tillsyn har kunnat utföras.

5.1 Tyngdpunktsområden inom hälsoskyddstillsynen

De nationella tyngdpunktsområdena för åren 2020 - 2024.

Stöd av egenkontrollen

- Stöda verksamhetsidkaren vid identifiering av risker, som kan utgöra en hälsofara. Verksamhetsidkarens egenkontroll och hur den fungerar är av stor betydelse vid verksamhetens riskbedömning.
- Stöda egenkontrollen vid inspektioner eller genom t.ex. en kort enkät, vars resultat kan utnyttjas bl.a. i riskbedömningen samt vid rådgivning och anvisningar till verksamhetsidkaren.
- Riskbedömning och –hantering av sådana faktorer som inverkar på hushållsvattnets kvalitet i samarbete med vattenanläggningen samt uppdatering av kontrollundersökningsprogrammet.

Främjande av livsmiljön samt samarbete

- Befrämja en hälsosam livsmiljö som en del av kommunernas strategi- och välmåendearbete
- Identifiering och förebyggande av hälsofador via myndighetssamarbete
- Samarbete och avstämning vid beredskap och gemensam planering för störningssituationer och beredskapsövningar.

Kontrollundersökningsprogram, egenkontrollplaner och riskbedömningar har uppdaterats för de vattenverk där det har varit aktuellt. Den beredskapsövning som ordnades för kommunerna har Miljöhälsan Kallan deltagit i. Samarbetet till baskommunerna fungerar i det hela väl.

6. TOBAKSTILLSYNEN 2022

I tabell 5 nedan finns en sammanställning av utförda inspektioner för tillsynen över tobakslagen åren 2018 - 2022. Planerade inspektioner 2022 är de som inplanerats i den egna riskbaserade tillsynsplanen.

I tabellen nedan nyckeltal för tobaksinspektioner.

År	Planerade inspektioner	Utförda planerade inspektioner	Utförda uppföljningsinspektioner	Totalt antal utförda inspektioner	Planens förverkligandegrad
2018	26	31	0	31	119 %
2019	25	19	0	19	76 %
2020	27	15	1	16	56 %
2021	21	15	3	18	71 %
2022	24	26	15	41	108 %

Totalt genomfördes 41 inspektioner, varav 26 planerade inspektioner och 15 uppföljningsinspektioner. Inga oplanerade inspektioner utfördes. Planens genomförandegrad beräknas på antalet utförda planerade inspektioner och blir 108 %.

Två nationella tyngdpunktsområden finns definierade för åren 2020 - 2022, produkt och marknadsföringstillsyn samt stöd av egenkontrollen och samarbete med instanser som arbetar med att förebygga missbruk. Inspektionerna har gjorts enligt de anvisningar som centralmyndigheterna givit.

6.1 SAMMANDRAG AV TILLSYNEN OCH FRAMTIDA UTVECKLING FÖR HÄLSOINSPEKTIONEN

Antalet planerade inspektioner blev mindre än de uppställda målen i tillsynsplanen. När antalet utförda inspektioner jämförs med planen uppnådde vi en förverkligandegrad på 46 % för alla verksamhetsområden tillsammans. Förverkligandegraden för de olika delområdena är 37 % för livsmedelstillsyn, 48 % för hälsoskydd och 108 % för tobakstillsyn. Den planliga tillsynen har inte kunnat genomföras på ett tillfredsställande sätt, vilket bl.a. beror på att det har varit svårt att rekrytera personal, den pågående pandemin och de många personalförändringar som skett under de senaste tre åren. Alla klagomål och kontakter som mottagits har vi kunnat behandla och utreda. Det bästa har gjorts med de förutsättningar som har funnits.

Målet är att tillsynsplanens förverkligandegrad ska öka och att under år 2023 ska 70 % av de planerade inspektionerna utföras. För att nå upp till detta krävs tillräcklig tillgång på hälsoinspektörer, god

planering och uppföljning av tillsynen samt en motiverad personal. Inom alla delområden tror vi att tillsynen kan bli effektivare. Viktigt är också en gemensam prioritering av arbetsuppgifterna och gemensamma riktlinjer för hur arbetet utförs samt en följsamhet mot detta. Det leder även till en högre kvalitet på det utförda arbetet. Men ser man på hur många dagsverken ett årsverke kan producera enligt bokförd arbetstid i Vati-programmet, så räcker inte de budgeterade årsverkna till för att kunna genomföra den planerade tillsynen, utan tilläggsresurser skulle behövas.

Målet är dock inte enbart att uppnå ett stort antal inspektioner utan även att utföra kvalitativt god tillsyn som baserar sig på en väl utförd riskbedömning. Därför satsar vi på att ständigt arbeta med kvalitetsutveckling. Genom att alla följer uppgjorda rutinbeskrivningar och centralmyndigheternas anvisningar, inspektionsblanketter osv. säkerställs en jämlik övervakning av verksamhetsidkarna och inga delområden glöms bort vid inspektionerna. Hälsoinspektionen använder ett kvalitetsprogram LaatuNet som är speciellt planerat för miljöhälsovårdens olika delområden och används nationellt av många enheter.

7. UTVÄRDERING AV TILLSYNSPLANEN FÖR DJURENS HÄLSA OCH VÄLFÄRD SAMT FÖR VETERINÄRTJÄNSTER SOM KOMMUNERNA ANORDNAR ÅR 2022

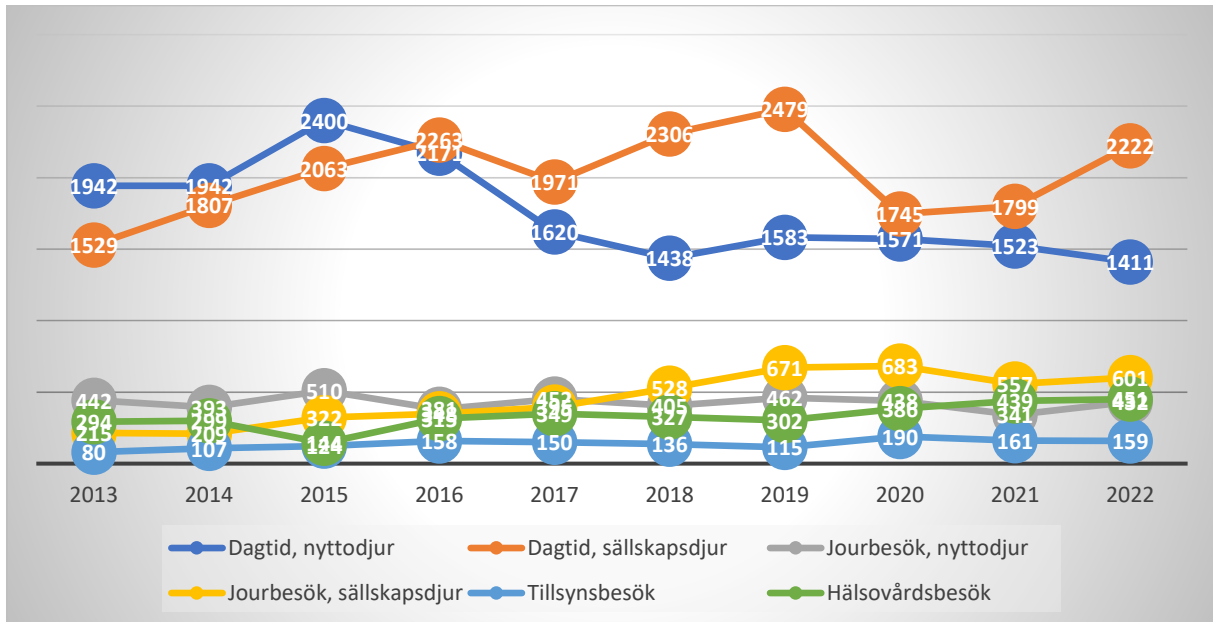
7.1 PRESTATIONER 2022

I tabellen nedan finns nyckeltal för veterinärvården under åren 2016 – 2022.

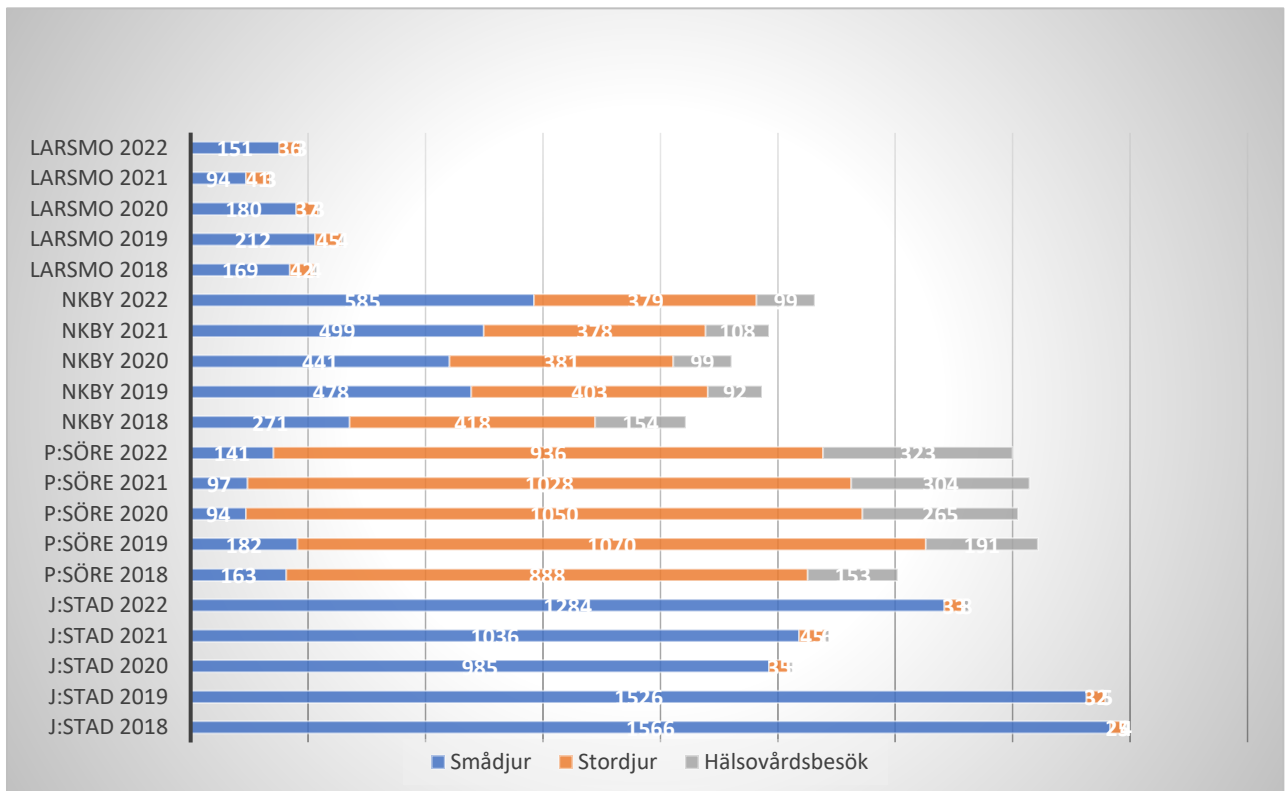
Prestationer	2017	2018	2019	2020	2021	Budget 2022	Bokslut 2022
Veterinärvård:							
Sjukbesök, tjänstetid	1620	1438	1583	1571	1523	1500	1411
Smådjursbesök, tjänstetid	1971	2306	2479	1745	1799	1800	2222
Hälsovårdsbesök	349	327	302	386	439	400	451
Sjukbesök, jourtid	452	405	462	438	341	400	432
Smådjursbesök, jourtid	395	528	671	683	557	550	601
Tillsynsbesök	150	136	115	190	161	150	159
Prestationer totalt	4937	5140	5612	5013	4820	4800	5276
Årsverken	5,1	5,2	4,8	5,8		6,0*	5,1

Det totala antalet prestationer har ökat med 9,5 % i jämförelse med år 2021 och även högre än år 2020. Smådjursbesöken dagtid har ökat betydligt, vilket beror på att det fr.o.m. april funnits tre heltidsarbetande veterinärer. Antalet sjukbesök jourtid har ökat med 27 % i jämförelse med år 2021, men ligger på ungefär samma nivå som år 2020. Smådjursbesöken jourtid har också ökat i jämförelse med år 2021. Antalet hälsovårds- och tillsynsbesök ligger på ungefär samma nivå som under år 2021. Under år 2022 utfärdades 12 djurskyddsbeslut av kommunalveterinärerna inom vårt område, vilket var lika många som under år 2021.

I diagrammet nedan ses hur olika typer av prestationer inom veterinärvården utvecklats under åren 2013 till 2022.



I diagrammet nedan ses fördelningen av de praktiserande veterinärernas prestationer dagtid enligt djurägarens hemkommun under åren 2018 – 2022. Den procentuella fördelningen prestationerna mellan kommunerna dagtid för år 2022 är Jakobstad 33 % (30 % år 2021), Nykarleby 27 % (27 % år 2021), Pedersöre 35 % (39 % år 2021) och Larsmo 5 % (4 % år 2021).

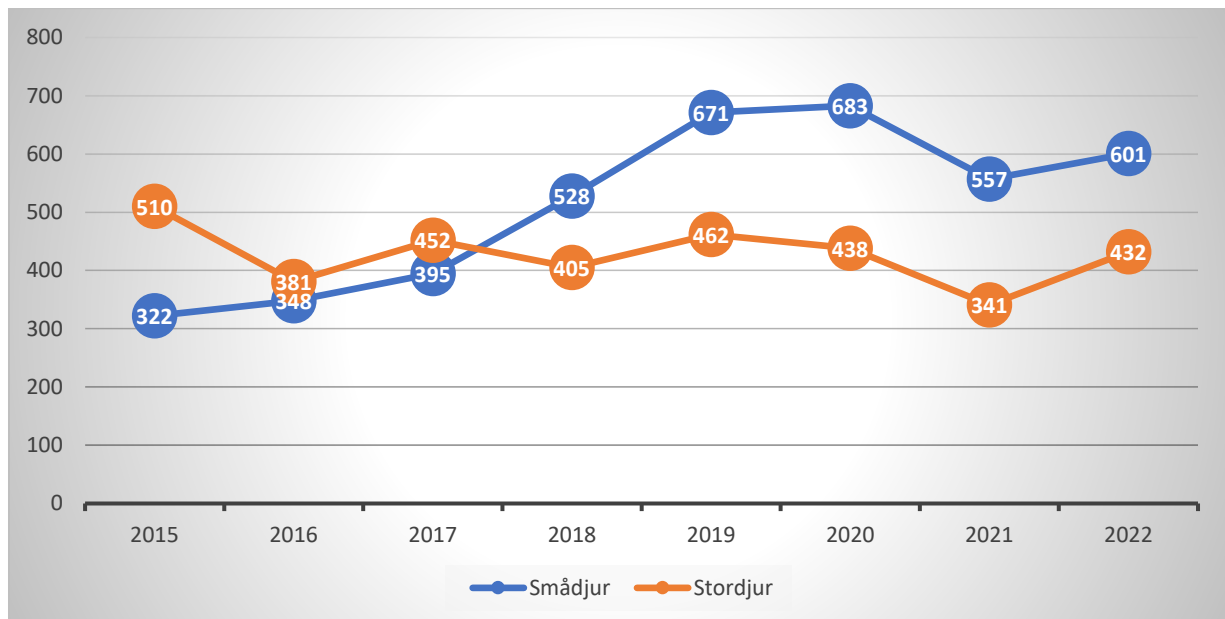


I diagrammet framgår att Jakobstads- och Larsmoborna i förhållande använder sig mest av den kommunala smådjurstjänsten, men en ökning med ca 17 % ses av Nykarlebybornas användning av den kommunala tjänsten för smådjur. I Pedersöre dominerar stordjurbesöken fortsättningsvis klart även om det ses en procentuellt stor ökning av användningen av smådjurstjänster.

7.2 TILLGÅNGEN PÅ VETERINÄRTJÄNSTER

Under år 2022 har tillgången på de grundläggande veterinärtjänsterna inom vårt område varit tillfredsställande både under dag- och jourtid, även om det första kvartalet var utmanande med endast två praktiserande kommunala veterinärer i arbete. Veterinärerna klarar av att dagtid ge grundläggande veterinärvård inom de tidsramar som finns, icke-akut vård enligt tidsbeställning inom en vecka och operationer av friska djur inom tre veckor, men arbetsdagarna blir ibland långa. Samtliga veterinärer har telefontid kl. 08 - 09 under vardagar och ger då veterinärrådgivning per telefon.

Den jourring, där de tre praktiserande veterinärerna ingår tillsammans med veterinärerna i Kronoby och Karleby, är uppgjord så, att möjlighet till hjälp, jourtid kan fås inom tre timmar. Denna jourring har redan under många års tid fungerat väl. Det finns ett centraliserat avgiftsbelagt journummer för området. I diagrammet nedan ses hur jourbesöken för små- respektive stordjur utvecklats under åren 2015 - 2022.



Antalet jourbesök varierar något från år till år. Men ser man på trenderna så är stordjursbesöken 400 ± 50 besök / år medan smådjursbesöken rör sig runt 600 ± 100 besök / år.

Inom området finns även privata veterinärtjänster men samarbetskommunerna har inga avtal om köptjänster.

7.3 TILLSYN ÖVER DJURENS HÄLSA OCH VÄLFÄRD

Veterinären ansvarar även för verkställigheten och tillsynen av lagen om djursjukdomar och förordningen om sjukdomar som ska bekämpas samt övervakning av zoonoser (djursjukdom som även kan smitta människor). För vissa djursjukdomar som enligt lag ska bekämpas finns hälsokontrollprogram, där det fastställts vilka kontroller som ska utföras. Hit hör ex. salmonellaövervakningen för höns, broiler och kalkoner. För nötdjur och svin finns även riksomfattande hälsovårdsprogram och år 2022 gjordes 451 hälsovårdsbesök i anslutning till uppföljningen av dem. Tidsåtgången per besök varierar beroende på antalet djur på gården och det kan åtgå 0,5 – 1 dagsverke/besök.

Till den kommunala djurskyddsmyndighetens uppgifter hör även att övervaka att djur sköts, behandlas och transporteras enligt djurskyddsbestämmelserna. Djurskyddsinspektioner utförs på basen av misstankar, när man upptäcker förfaranden som strider mot djurskyddsbestämmelserna, anmälningar som inkommer från allmänheten eller på begäran av Regionförvaltningsverket. Denna tillsyn är mycket tidskrävande och ska helst inte utföras av den veterinär som i övrigt ansvarar för djuren på gården. Vid mera krävande fall eller då det varit fråga om stora djurgårdar behövs det ibland två veterinärer för att utföra djurskyddsinspektionerna och i dessa fall hjälper hygienikerveterinären eller de praktiserande veterinärerna.

I tabellen nedan framgår vad som hade planerats år 2020 - 2022 och vad som utfördes gällande tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet för hållande av djur.

Verksamhetstyp	Antal objekt 2020	År 2020		Antal objekt 2021	År 2021		Antal objekt 2022	År 2022	
		Planerat	Utfört		Planerat	Utfört		Planerat	Utfört
Häststall	30	9	13	23	9	7	32	11	3
Kennlar	6	3	4	7	4	0	5	4	1
Djurbutik	1	1	0	1	1	1	0	0	0
Djurhotell	10	5	3	4	4	0	4	4	0
Mottagning för upphittade djur	1	1	1	1	1	0	1	1	0
Besöksgårdar				2	2	1	2	2	0
Djurförmedlare							2	2	0
Undervisningsanstalter				1	1	0	1	1	0
Totalt	48	19	21	39	22	9	39	22	4

Tillsynen har inte kunnat verkställas enligt plan. Rekryteringen av vikarier är svårt och tillsynsveterinärens uppgifter har fram till hösten skötts med olika deltidsarrangemang. Det har med de resurserna inte varit möjligt att utföra alla uppgifter ålagda tillsynsveterinären. Brådskande och akuta ärenden har prioriterats.

Provtagning gällande djursjukdomar har genomförts enligt följande:

- Covid-19 provtagningar av mink: 11 st
- Fågelinfluensa på begäran: 2 st



- Salmonella uppföljning: 5 st
- Salmonella provtagning på basen av misstanke: 18 st provtagningar
- Livsmedelsverkets projekt gällande salmonella: 8 st.
- Provtagning av illegala import: 1 st

7.4 SAMMANFATTNING OCH FRAMTIDA UTVECKLING

Året började med stora utmaningar gällande personalen. Situationen har som helhet kontinuerligt förbättrats under året. Inrättandet av en ny tjänst som praktiserande veterinär och en befattning som klinikbiträde har varit viktiga steg i utvecklingen och tryggandet av veterinärvårdstjänster. Som helhet har tillgången på veterinärtjänster varit tillfredsställande under året, vilket också ses i att antalet prestationer har ökat.

8. SUMMERING AV ÅR 2022

Ser man på vad året inneburit för hela Miljöhälsovården, så kan man konstatera att flytten till en ny värdkommun har gått bra, även om samarbetsavtalet inte undertecknades av alla kommuner utan Jakobstads tjänster sköttes via ett köptjänstavtal under största delen av år 2022. Det har åtgått mycket arbetstid till att anpassa sig till den nya värdkommunens system och deras sätt att vara verksamma. Det gjordes flera rekryteringar och många har inskolats under året. Förutom organisatoriska förändringar har årsavgifter enligt hälsoskydds- och livsmedelslagen införts och mycket tid har åtgått till att få det verkställt. Skolningar ordnas numera mest digitalt vilket möjliggör det för personal att delta och förkovra sig på ett helt annat sätt än tidigare. Utbudet är också betydligt mera omfattande än tidigare.

Planeringen av de nya gemensamma utrymmena tog ny fart under hösten 2022 och målsättningen är att hela miljöhälsovården har nya ändamålsenliga utrymmen i Bennäs fr.o.m. år 2025.